

## כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא

### "חטאו בשטים...ומתרפאין בשטים"

"אמרו, שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם. רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה, תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת, אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא? אמר ר' נחמן אסכרה"<sup>1</sup>

ותמיהה גדולה מתעוררת למקרא מאמר חז"ל זה, היאך בית מדרשו של רבי עקיבא שכבת העילית של תופשי התורה ומרביציה הגיעו למידה זו שלא נהגו כבוד זה לזה עד שנענשו ומתו דוקא תלמידי רבי עקיבא שחינכם "ואהבת לרעך כמוך" - זה כלל גדול בתורה<sup>2</sup> הם שעלתה להם כך? גם עיתוי האסון דורש תלמוד, מסתבר שלא במקרה ארע זה מפסח ועד עצרת שאלמלא כן לא היו חז"ל מציינים פרט זה.

ובספר "עשרה מאמרות" לרמ"ע מפאנו<sup>3</sup> הראה שיש קשר בין עשרים וארבעת אלף תלמידיו של רבי עקיבא, לבין עשרים וארבע אלף שמתו במגיפה על דבר פעור, אותם שנאמר עליהם: "וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב...ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף ה' בישראל...ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף"<sup>4</sup>.

ורצוננו לדלות ממים עמוקים אלו ולהבין את המשותף בין אותם שחטאו במגיפה על דבר פעור, לבין תלמידי רבי עקיבא שמתו על אי נהוג כבוד זה לזה, ותחילת דרכנו ננסה לבאר את מהות החטא ב"שטים".

<sup>1</sup> יבמות דף ס"ב ע"ב, וראה בבראשית רבה ס"א, ג באופן שונה, והשווה לאגרת רב שרירא גאון שהיתה גזירה על התלמידים.

<sup>2</sup> ירושלמי, נדרים ט, ד.

<sup>3</sup> עשרה מאמרות, מאמר אם כל חי ג. וראה ביערות דבש ח"א דרוש ב' מה שכתב בזה.

<sup>4</sup> במדבר כ"ה, א-ט.

## מעין שטים

**"ויצמד ישראל לבעל פעור" - כצמיד פתיל"<sup>5</sup>.**

עומדים אנו ומשתוממים היאך נצמדו ישראל לאותה עבודה זרה המאוסה כל - כך ומגונה עד שאפילו אותה נכרית שעבדה לכל עבודה זרה שבעולם בעבור נדרה לא יכלה לעבודה זו, שעבודתה בהתרזה בפניה.

**"מעשה בנכרית אחת שהיתה חולה ביותר אמרה אם תעמוד ההיא אשה מחוליה תלך ותעבוד לכל עבודה זרה שבעולם. עמדה ועבדה לכל עבודה - זרה שבעולם כיון שהגיעה לפעור שאלה לכומרים במה עובדין לזו? אמרו לה אוכלין תרדין ושותין שכר ומתריזין בפניה, אמרה מוטב שתחזור ההוא אשה לחוליה ולא תעבוד עבודה זרה בכך".<sup>6</sup>**

והאיך באה האומה הדבקה בה' א-להים להצמד עתה לבעל פעור?

חז"ל במדרש פירשו את סיבת חטאם בשתייתם ממי "מעין שיטים" - הם המים שבעטים חטאו בזנות והגיעו לעוון פעור.

**"ויחל העם לזנות יש מעינות שמגדלין גבורים ויש שמגדלים חלשים ויש מגדלות נאים ויש מכוערין ויש צנועין ויש שטופין בזמה ומעין שטים של זנות היה. והוא משקה סדום ולפי שנתקלל אותו מעין עתיד הקב"ה ליבשו שנאמר ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים".<sup>7</sup>**

הרגיל בדברי חז"ל ובחידותם, מבין שחז"ל במתק לשונם לא התכונו למים עצמם שהם אשר החטיאו אותם, אלא לאידיאה - לשיטה שבעטיה חטאו ובעבורה לקו, ואותה אידיאה כאשר תצא מבית ה', יש לה מקום בעולם התקון בנבואתו של יואל:

**"ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים"<sup>8</sup>**

בתורת חב"ד נתפרשה לה אידיאת השיטים בהקדם דברי הרד"ק בספר השרשים ששורש "שטה" הוא מהשורשים שפירושם מלה והפוכה<sup>9</sup> כמו "שרש" המתפרש כלשון נטיעה והשרשת זרע באדמה כמו "ותשרש שרשיה"<sup>10</sup>, אך משמעו גם מלשון לעקור נטוע כמו "ובכל תבואתי תשרש"<sup>11</sup>. כך הוא גם שורש המלה "שטה" המתפרש מחד גיסא, כדרך סלולה: שיטה היא דרך, שיטה פירושה שורה, אך מאידך גיסא השורש "שטה" פירושו גם מי שאינו הולך במסלול וסוטה מן הדרך הכבושה. שוטה הוא המתנהג בצורה לא נורמלית ומתנהג בדרך לא מקובלת, גם השוטה היא זו שנטתה מדרכי הצניעות<sup>12</sup> גם השוטר נגזר

<sup>5</sup> במדבר כ"ה, ג; סנהדרין ס"ד ע"א.

<sup>6</sup> סנהדרין ס"ד ע"א.

<sup>7</sup> מדרש תנחומא, בלק אות י"ז.

<sup>8</sup> יואל ד, י"ח.

<sup>9</sup> דוגמאות רבות לשרשים אלו ראה בספרו של הרב א. ריבלין "יונה, נבואה ותוכחה" עמ' 268 ואילך.

<sup>10</sup> תהילים פ, י.

<sup>11</sup> איוב ל"ב, י"א.

<sup>12</sup> במדבר ה, י"ב.

מאותו שרש שכן תפקידו הוא להחזיר למסלול את מי שמבקש לצאת הימנה, והוא עושה זאת בעזרת ה"שוט".

"הנה במד"ר [בלק פ"כ] מפרש שטים לשון שטות, דהנה בספר השרשים בשרש שטה פירש שטים מלשון הטיה וכמו כי תשטה אשתו פירש"י כי תשטה תט מדרכי הצניעות...ועל שם זה נקרא היצה"ר שטן ע"ש שמשטה ומטה את האדם מדרך הטוב, ואח"כ משטין למעלה ונוטה אל הקטרוג, וזהו ג"כ מה שמפרש במדרש שטים לשון שטות, כי ענין השטות הוא ההטיה מדרך האמת, וכן מצינו בדרז"ל שחברו ב' עינים אלו על הפסוק כי תשטה אשתו אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות הרי שהשטה והשטות הוא ענין אחד".<sup>13</sup>

אידיאת השיטים הם אלה אשר פניהם לא ללכת בדרך הסלולה והכבושה, הם אלה אשר לא רוצים ללכת בשיטה - בתלם, הם אשר בועטים במוסכמות, היציאה מן המסגרת - היא דרכם, אי ההליכה בתלם - זה הניר והתנאי שהם יוצאים ומוצאים לעצמם.

אידיאה זו היא הורתה-מורתה של 'בעל פעור', שכן תמהנו על טיבה ומהותה של עבודה זרה שעבודתה בהתרזה בפניה. אמנם עבודה זרה זו, היא היא הגילוי החיצוני של אידיאה זו, לבוז לכל מסגרת ללעוג לכל המוסכמות, ומשום כך מי ששוחק ולועג ובוז יותר הוא הנחשב מבכירי עובדי הפעור.

"ת"ר מעשה בסבטא בן אלס שהשכיר חמורו לנכרית אחת כיון שהגיעה לפעור אמרה לו המתן עד שאכנס ואצא, לאחר שיצאה אמר לה אף את המתיני עד שאכנס ואצא אמרה לו ולא יהודי אתה, אמר לה ומאי איכפת לך, נכנס פער בפניו וקינח בחוטמו והיו משרתי עבודה - זרה מקלסין לו ואומרים מעולם לא היה אדם שעבדו לזה בכך".<sup>14</sup>

וניסח את מהותה וגדרה של "עבודת הפעור" ואת סוד משיכתה - הגר"ח שמואלביץ זצ"ל. "וביאור הדברים הוא שמהות ע"ז של פעור היתה בפריצת כל הגדרים, שהרי אף עובדי ע"ז גדורים הם, וחייבים הם לכבד את אלילים ולעובדו, לעומת זאת עובדי בעל פעור אין להם שום גדרים, אף את אלילים ביזו עד לעפר, אין לדעתם שום ערך שחייבים לכבדו ולהעריכו, ויותר מכך המציאו אליל שכל עבודתו בביזיון, וכל כמה שמבזין אותו יותר, יותר עובדים את הע"ז בכך, וזה שקנח בחוטמו והגיע לשיא בזוי הע"ז והוא השיג השיא של ע"ז זו.

ומובן היטב כח משיכתה של ע"ז זו, שהרי ענינה שהכל הפקר לאדם, ואינו גדור בשום גדר וודאי שיש בזה כח משיכה גדול מאד, כמו שאנו רואים שאף בזמן הזה קיימת השקפת עולם כזו, ואף שביטלו יצרא דעבודה זרה, הנה השקפת זו קיימת גם בימינו ועוד מוסיפה כח,

<sup>13</sup> קונטרס "ומעין מבית הי" להאדמו"ר רש"ב, מאמר א' פרק א'.

<sup>14</sup> סנהדרין ס"ד ע"א.

**וכובשת לב צעירי האומות, לפרוץ כל גדרי עולם, אין שום איסור ואין שום מעצור למה שרוצים לעשות".<sup>15</sup>**

אידיאת "השיטים" מסוכנת היא שכן עלול האדם הפורץ את המסגרות למצוא עצמו נופל אל עבר פי - פחת, כאשר תאוותיו ורצונותיו האישיים הם המדריכים אותו ברם אף יתרון גדול צופנת אידיאה זו בחובהשכן היא עשויה להביא את האדם אל מרומי הר בית ה' אל פסגת המסילה העולה בית אל, כאשר מגמתו ושאיתו היא קרבת הא-להים.

**"חטאו בשיטים לקו בשיטים ומתרפאין בשיטים"**

**"דבר אחר חטאו בשיטים ולקו בשיטים ומתרפאין בשיטים, חטאו בשיטים שנא' וישב ישראל בשיטים, לקו בשיטים שנא' ויהו המתים במגפה, ומתרפאין בשיטים שנאמר עצי שטים.... אמר הקב"ה לעולם הבא אני מרפא את השיטים שנאמר והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס והגבעות תלכנה חלב וכל אפיקי יהודה ילכו מים ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השיטים".<sup>16</sup>**

"רפוי השיטים" בלשון המדרש, ובשורת הנביא יואל "ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השיטים" מתפרש כשימוש באותה אידיאת השיטים, אשר הביאה בעטיה את חטא בעל פעור - כאידיאה שתביא בעקבותיה לעליה אל עבר בית ה'. שכן "שיטת - השיטים" היא המגמה שלא ללכת בדרך הסלולה, לא לצעוד במסלול הכבוש, אך כשמגמת פניה של שיטה זו היא לעבודת ה', היא האידיאה אשר תרומם את האדם אל - על, שהרי פעמים רבות המסגרות הקימות, ומגבלות החברה הם אשר מונעים בעד האדם להתרומם מעלה, וכדברי הרמח"ל במסילת ישרים:

**"כי הנה אנחנו רואים פעמים רבות אפילו אחר שנתאמת אצל האדם חובת העבודה והזהירות בה יתרפה ממנה או יעבור על איזה דברים ממנה כדי שלא ילעגו עליו חברין או כדי להתערב עמהם, והוא מה ששלמה מזהיר ואומר ועם שונים אל תתערב".<sup>17</sup>**

הן זוהי מעלת השוטה אשר לא שת לבו לדרכי הנהגת החברה ולא שם לבו לדרכים המקובלות ומגמתו היחידה היא עבודת הא-ל, הן המה דברי התנא עקביא בן מהללאל: "מוטב לי להקרא שוטה כל ימי, ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום".<sup>18</sup>

כך היא דמותו של בעל השטות דקדושה אשר נראה הוא חריג בעיני האדם, וכל זה כדי שימצא חן ושכל טוב בעיני הא-להים, ומשום כך נקרא הנביא הדבק בא-להיו "משוגע"<sup>19</sup> שכן בעיני ההמון הוא נראה כשוטה אשר לא הולך בתלם.<sup>20</sup> באופן הזה ביאר המהר"ל את דברי הגמרא על יחודו של השוטה

<sup>15</sup> שיחות מוסר להגר"ח שמואלביץ, מאמר ל"ד, תשל"ב.

<sup>16</sup> תנחומא, תרומה אות ט'; ועיין בקונטרס "ארבעה מאמרים" למו"ר הגר"ח" גולדוויכט זצ"ל, מאמר

יבשיטים חטאו ובשיטים נתרפאו, מה שכתב בביאור מדרש זה.

<sup>17</sup> מסילת ישרים פרק ה'.

<sup>18</sup> עדיות פרק ה', משנה ו'.

"אמר רבי יוחנן מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות"<sup>21</sup>.

ובאו על כך דברי המהר"ל:

"פירוש כי הנבואה היא מן השמים, ומפני כך השוטה שאין לו דעת ואין פועל בשכלו, לכך מקבל הדבר הנעלם מעליונים, אבל החכם מפני שפועל בשכלו, דבר זה מבטל מה שהוא מקבל מן העליונים, ומטעם זה גם כן אמרו שנתנה רשות לבהמה לראות יותר ממה שנתן לאדם... כי בעלי חיים מוכנים לקבל דברים כמו אלו מצד שהם תמימים ולכך הם יותר מקבלים"<sup>22</sup>.

דקא השוטה אשר לא שם פניו לעבר החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הוא אשר הולך בדרכו שלו, לכן הוא מוכן יותר לקבל את אור הנבואה.

את דמותו של ה"שוטה-דקדושה" ניתן לראות במעשיו של רב שמואל בר רב יצחק:

"אמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי שהיה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה, ואומר כלה נאה וחסודה, רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת, אמר רב זירא קא מיכסיף לן סבא, כי נח נפשיה איפסיק עמודא דנורא בין ידיה לכולי עלמא וגמירי דלא אפסיק עמודא דנורא אלא אי לחד בדרא אי לתרי בדרא, אמר ר' זירא אהניה ליה שוטתיה לסבא ואמרי לה שטותיה לסבא ואמרי לה שיטתיה לסבא"<sup>23</sup>.

רב שמואל בר רב יצחק התנהג כשוטה ברוקדו עם שלשה בדי הדס, באופן שנראה אפי' בעיני רב זירא כשטות, וזאת במטרה להדר בעבודת ה' - בשמחת חתן וכלה כך "שטות - דקדושה" שלו הועילה לו להיות כיחיד ומיוחד הזוכה להארת עמוד האש המפריד בינו ובין העם.

זוהי אידיאת השיטים כאשר מחוברת היא למעין בית ה', או אז יש לה תפקיד חשוב בעבודת ה' של הפרט "ארח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה"<sup>24</sup>.

כך פירש האדמו"ר מהרש"ב את החיוב שבשטות:

"זוהו ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים, דהנה יש בקדושה ג"כ בחינת שטות וכמו שאמרו חז"ל אהניה ליה שטותיה לסבא ופירוש וענין שטות זו היא ענין שלמעלה מטו"ד, ועל דרך מה שכתוב מדוע בא המשוגע הזה שקראו לנביא משוגע... זוהו ענין הפשטת הבגדים שהיה

<sup>19</sup> "מדוע בא המשוגע הזה אליך" - מלכים ב' ט, י"א.

<sup>20</sup> ראה בתרגום על הפסוק "ויתנבא בתוך הבית" - "ואשתטי בגו ביתא" (שמואל א' י"ח, ו).

<sup>21</sup> בבא בתרא י"ב ע"ב.

<sup>22</sup> חידושי אגדות למהר"ל בבב"ב שם.

<sup>23</sup> כתובות י"ז ע"א. ובתרגום: רב שמואל בר רב יצחק מרקד עם שלושה בדי הדס. אמר רב זירא, מבייש אותנו סבא (רב שמואל בר יצחק). כשמת, הפסיק עמוד אש בינו לבין העם, ומקובל שלא מפסיק עמוד אש אלא לאחד בדור או לשניים בדור. אמר רב זירא, הועילה לו ענף ההדס, ויש אומרים הועילה לו שטותו ויש אומרים הועילה לו שיטתו לסבא.

<sup>24</sup> משלי ט"ו, כ"ד.

בנביאים בעת נבואתם וכמו שכתוב בשאל ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא...ויפל ערום...וכן מה שאמר עקיבא בן מהללאל מוטב לי להקרא שוטה כל ימי ולא ליעשות שעה א' רשע שזה עצמו שטות דקדושה שהוא ההיפך מהשטות דלעו"ז<sup>25</sup>.

כך מתפרשים דברי המדרש 'חטאו בשטים ומתרפאין בשטים שנה' עצי שטים" - שכן חטאם נבע מתפיסת אידיאת - השטים ומשום כך הגיעו לעוון פעור, ותרופתם בתפיסת אידיאה זו ל"שטות - דקדושה" שנאמר עצי שטים. עשית המשכן וכליו דוקא מעץ השטה מתבארים כציווי להשתמש באידיאת השטים בקדש פנימה, ללא חשבונות וללא מעצורים.

כך ביאר אדמו"ז בעל "בית יעקב" את דברי הגמ':

"דהו נהיגי כי הוה מתיליד ינוקא שתלי ארזא ינוקתא שתלי תורניתא - שיטה"<sup>26</sup>, וכי הוה מינסבי קייצי להו ועבדו גנא"<sup>27</sup>.

ובהסבר קוי הדמיון בין עץ השטה לנקבה ביאר אדמו"ז בעל "בית - יעקב" מאיז'בצה כי סגולת השטה היא התפשטות והתרחבות ללא מעצורים וללא חשבונות הן זוהי סגולת מעלת האשה שפועלת ועושה ללא חשבונות, "נשים דעתן קלה"<sup>28</sup> ומשום כך פועלות הן ועושות יותר מבלי ליתן דעת על כל הסובב.

"עצי שטים - בזה המין נקבע כח צמיחה גדולה מאד ברוב התפשטות בלי צמצום והתעכבות רק גדלותו ביושר כשיטה, ושטים מורה על נוקבא כדאייתא בגמרא כד הוה אתיליד נוקבא הוה שתלי תורניתא, מאי תורניתא שיטה, שענין זה מורה שהולך בהתפשטות מאד, וזה הוא בלי דעת כלשון שטות כי מי שיש בו דעת לפעמים יתעכב בדרכו והולך בעקום... ולזה היה במשכן ובכליו עצי שטים"<sup>29</sup>.

פריצת האדם את המסגרות, והליכה מבלי לשים לב לסובב, כמה פנים יש לה, אם המדריך את האדם זהו רצונותיו האישיים ותאוותיו שלו או אז ישתייך הוא ל"בעל - פעור" ברם אם מגמתו הוא עבודת האל בהידור הרי ישתייך הוא לרב שמואל בר רב יצחק וסיעתו, אשר דגלם הוא "עצי שטים עומדים".

<sup>25</sup> קונטרס 'ומעין מבית הי" - מאמר כ"ו, וראה בספר "חן המקום" מאמר בעניין השיטים.

<sup>26</sup> על הזיהוי של תורניתא כשיטה - ראה ראש השנה דף כ"ג ע"א; ב"ב דף פ' ע"ב.

<sup>27</sup> גיטין דף נ"ז ע"א. ובתרגום: שהיו נוהגים שנולד תינוק היו שותלים עץ ארז, וכשהיתה נולדת תינוקת היו שותלים שיטה, ובעת שהיו מתחתנים, היו קוצצים אותם ועושים מהם חופה.

<sup>28</sup> שבת דף ל"ג ע"א.

<sup>29</sup> "בית יעקב" תרומה אות לב.

**"עצי שטים עומדים - למודי ה' הם לומדים"**<sup>30</sup>

דברי האר"י ותלמידיו שקשרו בין כ"ד אלף תלמידיו של רבי עקיבא לבין עשרים וארבע אלף שמתו במגפה בשטים<sup>31</sup>, מלמדת היא על אופיו של בית מדרשו של רבי עקיבא לשבח, והיא אשר הביאה אותם שלא נהגו כבוד זה בזה שכן הם אשר אידיאת השטים היתה נר לרגלם לא הלכו הם בנתיבות דרכי איש, הם אנשי רום המעלה מבני העליה אשר נפשם חתם לה', אותם אשר אש הקדש יוקדת בלבם, שונים היו מהדרך אשר הולכים בה בני - האדם נפרדים המה מדרכיהם, הם בעלי ה"שטות - דקדושה", אשר

בחרו ללכת בעקבות רבי עקיבא רבם להתעלות בקדש ולא שתו לבם למה שירננו בני האדם אחריהם.

**"אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי, שמעיה לה הוא סבא דקאמר לה עד כמה קא מדברת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני אמר ברשות קא עבידנא הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב..."**<sup>32</sup>

זו דמותו של בית מדרשו של רבי עקיבא אשר פרקו מעליהם את החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, והובדלו מדרכי העולם כדי לדעה את ה' ולעבדו, אך דא - עקא דוקא בשל רוממתם זו בגלל היותם "עצי שטים" חיים, שכחו הם את אשר הולכים בשיטה - בתלם, נוהג היה בעל "חידושי הרי"ם" לבאר שיחסי אדם כלפי רעהו צריכים להיות בבחינת "כלל ופרט וכלל" מן הכלל חייב הוא להתפרט ולהכיר בערכו של היחיד - של עצמו ולהשלים את מהותו - אך כל זה במטרה להגיע ולתרום זאת למען הכלל, להגיע להתכללות האמיתית עם הזולת, תלמידי רבי עקיבא הם שנפרדו מדרכי אנוש הם שראו באידיאת השטים חזות הכל, דרשו הם "כלל ופרט" ידעו הם בנפשם את "אם אין לי מי ל"י ולא שתו לבם שכל זה רק במטרה להגיע "וכשאני לעצמי מה אני"<sup>33</sup>, ומתוך כך עלתה להם "שלא נהגו כבוד זה לזה".

והזמן גורם שמתו דוקא בימים אלו, שכן ימי הספירה הם ימים של התעלות והשתלמות היחיד "שתהיה ספירה לכל אחד ואחד"<sup>34</sup> ומשום כך אין אחד יוצא בספירתו של חברו, שכן כל אחד ועולמו שלו, אך כל זהו במטרה להביא להתאחדות מלאה עם הכלל ולתרום את מהותו שלו למען הכלל "ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד".

**"והנה סדר החדשים ניסן אייר סיון הגיד כ"ק אבי אדומו"ר זצללה"ה שניסן מזלו טלה שאין להם אלא קול אחד אז הוא זמן הריצוי מצד כלל ישראל, וזה מורה נמי מצות פסח שה לבית אבות, אייר מזלו שור הוא זמן ריצוי כל פרט ופרט לעצמו, ורמזו ז"ל בש"ס ראש השנה [דף כו] בקרן פרה דקאי גילדא גילדא מיתחזי כשנים ושלושה שופרות מורה על**

<sup>30</sup> מתוך הפיוט "בר יוחאי נמשחת אשריך".

<sup>31</sup> ראה בילקוט אנשי שם, במדבר כה, ט שהביא בשם המקובלים ומה שפירש את הפסוק שם.

<sup>32</sup> כתובות דף ס"ב ע"ב. ובתרגום: ישב (ר' עקיבא) שנים עשר שנים בבית המדרש. כאשר בא, הביא עימו שנים עשר אלף תלמידים. שמע לסבא שאמר לאשתו עד מתי את מתנהגת כאלמנה חיה, אמרה לו אם לי היה שומע היה יושב שנים עשר שנים נוספות. אמר רבי עקיבא ברשות אעשה, חזר וישב שנים עשר שנים נוספות.

<sup>33</sup> אבות א, יד.

<sup>34</sup> מנחות דף ס"ה ע"ב.

התחלקות הפרטים, וסיון מזלו תאומים אז הוא זמן ריצוי משני הפנים יחדיו מצד הכלל ומצד הפרט....  
 ויש לומר דהיינו מה שרוב ימי הספירה הם בחודש אייר, כידוע מענין הספירה שהוא זמן ברור לכל אחד ואחד בפני עצמו כמו שאמרו וספרתם לכם שתהא ספירה לכל אחד ואחד...ועם כל זה יש מענין הספירה התכללות כל הכלל כולו, זה יש לו מדה טובה זו ביותר, וזה את זו, ויש לומר שרמז יש לזה הענין שמצוה למימני יומי ומצוה למימני שבוע יומי הוא הכנה לריצוי הפרט ושבועי לריצוי הכלל, וכל זה הוא הכנה לחג השבועות שהריצוי הוא בשניהם יחד... ועל - כן הקדושים הללו תלמידי רבי עקיבא שהיה להם לדייק מענין חודש אייר והספירה היפוך סברתם ולא דייקו על - כן נענשו כדכתיב "וסביביו נשערה מאד, ובזמן ההוא דיקא"<sup>35</sup>.

תורתו מגן לנו - אדוננו בר יוחאי"<sup>36</sup>

"נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג בעומר מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא...עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות"<sup>37</sup>.

ביום ל"ג בעומר הוא יומו של רשב"י - יום ההולא דרשב"י - היום בו יצא מן המערה<sup>38</sup> - היום בו חודרת הארתו של רשב"י - בו ביום פסקו מלמות שכן רשב"י בצאתו מן המערה בפעם השניה לימד בינה שגם אנשי המעלה בני העליה צריכים לעשות למען הרבים למען הכלל, שהרי בפעם הראשונה בצאתו מן המערה כשראה בני אדם עוסקים בחרישה וזריעה אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, ברם כעבור י"ב חודש נוספים במערה שאל שמא יש לתקן דבר כלשהו לטובת הרבים, לא בענינים רוחניים תיקון, אלא בענין חמרי תיקון להם שיוכלו לילך בדרך קיצור ללא טורח הליכה, ואמרו בגמרא שרשב"י למד זאת מיעקב אבינו אשר בצאתו מלבן והגיע לשכם, שלם בגופו שלם בממונו ושלם בתורתו תיקון להם ליושבי שכם מטבע, שווקים, ומרחצאות<sup>39</sup> גם איש המעלה גם יושב האהלים צריך לחזר אחר טובת הציבור.  
 "תעודת ישיבתו במערה היתה להתעלות מאד על כל החיים, על החומריות וכל התלוי בהם, כדי שאח"כ יוכל לפעול עליהם בכח גדול לקדשם, ולהורות דרכי חיים עליונים לבאי עולם השקועים בחיי ההרגשה שלהם יותר מהמדה הראויה"<sup>40</sup>.

<sup>35</sup> שם משמואל, פרשת אמור תער"ב. אמנם, את חטא תלמידי רבי עקיבא פירש באופן אחר יעו"ש.

<sup>36</sup> מתוך הפיוט "בר יוחאי".

<sup>37</sup> שו"ע או"ח סי' תצ"ג סעיפים א-ב.

<sup>38</sup> ראה ערוך השולחן, או"ח סי' תצ"ג סעיף ז'.

<sup>39</sup> שבת ל"ג ע"ב.

<sup>40</sup> עין איה שם.



וביום ל"ג בעומר - יומו דרשב"י יום צאתו מהמערה - לימד לרבים "הואיל ואתרחיש ניסא - איזל  
אתקין מילתא" - שכן כל עילוי האדם כל האירועים הפרטים שמתרחשים לו לאדם הפרטי - צריכים  
להביאו לטובת הכלל.  
"תורתו מגן לנו"